

Hoàn thiện pháp luật về doanh nghiệp phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước

Nguyễn Thị Thanh Hòa

Khoa Luật

Luận văn ThS Chuyên ngành: Luật kinh tế; Mã số 60 38 50

Người hướng dẫn: PGS.TS. Dương Đăng Huệ

Năm bảo vệ: 2014

Keywords. Hoàn thiện pháp luật; Doanh Nghiệp; Luật doanh nghiệp; Pháp luật Việt Nam.

Content

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Công nghiệp hoá, hiện đại hoá là một cuộc cải biến cách mạng từ nền kinh tế nông nghiệp trở thành nền kinh tế với công nghiệp là chủ đạo, đồng thời đó cũng là cuộc cải biến cách mạng trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội. Để triển khai thuận lợi và thực hiện thành công sự nghiệp này đòi hỏi phải có những tiền đề cần thiết, trong đó việc mở rộng quy mô huy động và sử dụng có hiệu quả các nguồn vốn là một trong những điều kiện quan trọng để công nghiệp hoá, hiện đại hoá thành công. Vấn đề công nghiệp hoá, hiện đại hoá có hai nguồn: nguồn vốn trong nước và nguồn vốn ngoài nước. Nguồn vốn trong nước được tích lũy từ nội bộ nền kinh tế quốc dân dựa trên cơ sở hiệu quả sản xuất, là lao động thặng dư của người lao động thuộc tất cả các thành phần kinh tế. Trong đó hiện nay doanh nghiệp là nhân tố đặc biệt quan trọng thúc đẩy tốc độ tăng trưởng của nền kinh tế; là bộ phận chủ yếu tạo ra tổng sản phẩm trong nước; là đơn vị sản xuất hàng hoá, dịch vụ đáp ứng nhu cầu chủ yếu của toàn xã hội. Mặt khác, một trong những mục tiêu quan trọng của công nghiệp hóa, hiện đại hóa là phân bổ tốt nguồn vốn, nguồn lao động, nguồn tài nguyên vào nơi đem lại nhiều nhất

lợi nhuận và giá trị thặng dư cho xã hội. Nhiều số liệu thực tế đã chứng minh, trên cùng một đơn vị vốn, lao động và tài nguyên thì doanh nghiệp là bộ phận đem lại giá trị thặng dư cao nhất.

Hiện nay, đầu tư thành lập doanh nghiệp đang là xu hướng chung của tổ chức, cá nhân trong mọi nền kinh tế. Để điều chỉnh hoạt động của doanh nghiệp, Nhà nước đã ban hành Luật Doanh nghiệp năm 2005 và hàng loạt nghị định hướng dẫn thi hành. Những văn bản này đã có những tác động tích cực trong việc tạo lập môi trường kinh doanh thuận lợi, bình đẳng; thúc đẩy huy động vốn, phát triển và mở rộng kinh doanh của các doanh nghiệp; góp phần gia tăng tốc độ tăng trưởng và giải quyết các vấn đề xã hội. Tuy vậy, thực tế cũng cho thấy, việc triển khai thực hiện Luật Doanh nghiệp trong 8 năm qua đã gây ra không ít vướng mắc, hạn chế đối với yêu cầu hoàn thiện và nâng cao chất lượng môi trường kinh doanh nói chung và phát triển doanh nghiệp nói riêng; đã ghi nhận rất nhiều bất cập khi các quy định trong luật còn chưa rõ ràng, chồng chéo và không đáp ứng kịp thời với sự biến đổi của nền kinh tế, sự chuyển đổi của các cơ chế quản lý nhà nước và nhu cầu phát triển nhanh, mạnh của cộng đồng doanh nghiệp.

Xuất phát từ những bất cập nêu trên, đồng thời ý thức được Luật Doanh nghiệp là một đạo luật có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với việc đầu tư vốn thành lập doanh nghiệp và quyền tự do kinh doanh của công dân đã được Hiến pháp ghi nhận, tôi đã chọn đề tài “**Hoàn thiện pháp luật về doanh nghiệp phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước**” để nghiên cứu cho luận văn thạc sĩ của mình. Từ nghiên cứu này sẽ tổng kết, đánh giá những ưu nhược điểm, các tồn tại, hạn chế, bất cập của Luật Doanh nghiệp năm 2005. Quan trọng hơn, tôi mong muốn sẽ đề xuất được những kiến nghị hữu ích đối với việc sửa đổi, hoàn thiện Luật Doanh nghiệp năm 2005, đáp ứng mục tiêu tạo lập môi trường kinh doanh cạnh tranh, thông thoáng, bình đẳng, làm động lực cho việc thu hút các nguồn lực trong nước cũng như nước ngoài, góp phần thúc đẩy các loại hình doanh nghiệp phát triển toàn diện, tự do có trật tự; huy động được ngày càng nhiều vốn đầu tư vào sản xuất, kinh doanh, khuyến khích mọi công dân làm giàu cho mình và cho đất nước.

2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của đề tài là các nội dung, quy định về bản chất pháp lý của các loại hình doanh nghiệp; về thành lập doanh nghiệp và đăng ký kinh doanh; về tổ chức quản lý doanh nghiệp; về cấu trúc vốn của doanh nghiệp; về tổ chức lại, giải thể, phá sản doanh nghiệp.

Phạm vi nghiên cứu của đề tài là Luật Doanh nghiệp năm 2005 và các văn bản hướng dẫn thi hành.

3. Mục tiêu nghiên cứu

Mục tiêu nghiên cứu của đề tài là trên cơ sở những vấn đề lý luận về doanh nghiệp và

pháp luật về doanh nghiệp; phân tích những nội dung cơ bản của pháp luật Việt Nam về doanh nghiệp nói chung và từng loại hình doanh nghiệp nói riêng, từ đó đưa ra những ưu, nhược điểm của pháp luật Việt Nam về vấn đề này; đề xuất những quan điểm cá nhân về định hướng và những giải pháp nhằm hoàn thiện pháp luật về doanh nghiệp để pháp luật này trở thành công cụ hỗ trợ đắc lực phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa hiện nay tại Việt Nam.

4. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu

Luận văn dựa trên phương pháp luận của Chủ nghĩa Mác – Lênin; tư tưởng Hồ Chí Minh về pháp luật; các quan điểm, đường lối của Đảng cộng sản Việt Nam, Nhà nước về chính trị, kinh tế, văn hóa và xã hội nói chung; về vị trí, vai trò của doanh nghiệp và pháp luật doanh nghiệp nói riêng.

Luận văn đã kết hợp sử dụng nhiều phương pháp nghiên cứu khoa học khác nhau, như phương pháp tổng hợp và phân tích; phương pháp thống kê; phương pháp so sánh và đối chiếu; kết hợp nghiên cứu lý luận với thực tiễn... Các phương pháp nghiên cứu này được thực hiện trên nền tảng của phương pháp duy vật lịch sử, duy vật biện chứng.

5. Kết cấu của luận văn

Ngoài phần mở đầu, kết luận và danh mục tài liệu tham khảo, luận văn được kết cấu gồm 3 chương:

Chương 1: Những vấn đề lý luận chung về doanh nghiệp và pháp luật về doanh nghiệp

Chương 2: Thực trạng pháp luật về doanh nghiệp của Việt Nam

Chương 3: Một số kiến nghị nhằm hoàn thiện pháp luật về doanh nghiệp

Reference

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Kế hoạch và Đầu tư (2010), *Thông tư số 14/2010/TT-BKH ngày 04/6/2010 hướng dẫn một số nội dung về hồ sơ, trình tự, thủ tục đăng ký kinh doanh theo quy định tại Nghị định số 43/2010/NĐ-CP ngày 15/4/2010 về đăng ký doanh nghiệp.*
2. Bộ Kế hoạch đầu tư (2014), *Tờ trình số 166/TTr-CP ngày 22/5/2014 về Dự án Luật Doanh nghiệp (sửa đổi).*

3. Chính phủ (2006), *Nghị định số 101/2006/NĐ-CP ngày 21/9/2006 quy định việc đăng ký lại, chuyển đổi và đăng ký đổi giấy chứng nhận đầu tư của các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài theo quy định của Luật Doanh nghiệp và Luật Đầu tư*.
4. Chính phủ (2010), *Nghị định số 43/2010/NĐ-CP ngày 15/4/2010 về đăng ký doanh nghiệp*.
5. Chính phủ (2010), *Nghị định số 102/2010/NĐ-CP ngày 01/10/2010 hướng dẫn chi tiết thi hành một số điều của Luật Doanh nghiệp*.
6. Dương Đức Chính (2014), “Một số vấn đề còn nhiều ý kiến khác nhau trong Dự thảo Luật Hợp tác xã”, *Tạp chí Dân chủ và Pháp luật* tháng 01/2013.
7. Công ty tài chính quốc tế và Ngân hàng thế giới (2006), *Báo cáo toàn cầu về môi trường kinh doanh 2006*.
8. Bùi Ngọc Cường (2004), “Bàn về tính thống nhất của pháp luật về doanh nghiệp ở Việt Nam hiện nay”, *Tạp chí Luật học* số 6/2004.
9. Bùi Ngọc Cường (2004), *Một số vấn đề về quyền tự do kinh doanh và pháp luật kinh tế hiện hành ở Việt Nam*, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
10. Phạm Xuân Dương (2014), “Công nghiệp hóa hiện đại, bước chuyển quan trọng đưa nước ra sớm trở thành nước công nghiệp”, *Báo điện tử Đảng cộng sản Việt Nam* tháng 03/2014.
11. Võ Thành Hiệu (1997), “Nên có đạo luật chung cho tất cả các doanh nghiệp hoạt động kinh doanh”, *Tạp chí Tài chính* số 11/1997.
12. Cao Bá Khoát (2013), *Báo cáo rà soát Luật Doanh nghiệp 2005*.
13. Lê Tuấn Minh (2013), “Luật Doanh nghiệp năm 2005: Cần sửa đổi theo hướng nào?”, *Tạp chí Kinh tế và Dự báo* số 5/2013.
14. Quốc hội (2003), *Luật Doanh nghiệp Nhà nước số 14/2003/QH11 ngày 26/11/năm 2003*.
15. Quốc hội (2005), *Luật Doanh nghiệp số 60/2005/QH11 ngày 29/11/2005*.
16. Quốc hội (2006), *Nghị quyết số 71/2006 ngày 29/11/2006 về việc phê chuẩn nghị định thư gia nhập hiệp định thành lập tổ chức thương mại thế giới WTO của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam*.
17. Thủ tướng Chính phủ (2007), *Quyết định số 10/2007 ngày 23/01/2007 về việc ban hành hệ thống ngành kinh tế của Việt Nam*.
18. Trường Đại học Luật Hà Nội (2008), *Giáo trình Luật Doanh nghiệp*, NXB Công an nhân dân, Hà Nội.
19. Lưu Ngọc Trinh và Trần Thị Lan Hương (2007), “Hội nhập đa tuyến: Kinh nghiệm của Việt Nam”, *Tạp chí Kinh tế và Chính trị Thế giới* số 11/2007.

20. Website

http://luatminhkhue.vn/lao-dong_1/cai-cach-hanh-chinh-va-xay-dung-nha-nuoc-phap-quyen-o-viet-nam-hien-nay.aspx. *Cải cách hành chính và xây dựng nhà nước pháp quyền ở Việt Nam hiện nay*

http://www.mofahcm.gov.vn/vi/mofa/tt_vietnam/nr040810155228/. *Một số nét kinh tế Việt Nam*

<http://dantri.com.vn/doanh-nghiep/sua-doi-luat-doanh-nghiep-giam-chi-phi-dang-ke-cho-doanh-nghiep-879707.htm>. *Sửa đổi Luật Doanh nghiệp: Giảm chi phí đăng kể cho doanh nghiệp*

http://siteresources.worldbank.org/INTVIETNAMINVIETNAMESE/Data/20273652/baocao_phantich.doc. *Vị trí vai trò của Doanh nghiệp*

<http://thongtinphapluatdansu.edu.vn/2008/04/23/6326/>. *Pháp luật về doanh nghiệp và đầu tư với vấn đề hội nhập*